

ÖVERSYN AV STOCKHOLMSREGIONENS INNOVATIONSSYSTEM INOM LIFE SCIENCE

Slutrapport

16 SEPTEMBER, 2022

STOCKHOLM SCIENCE CITY
FOUNDATION

ARTHUR D LITTLE

INNEHÅLL

1	Sammanfattning	3
2	Introduktion och bakgrundsbeskrivning	5
3	Innovationssystemets aktörer	11
4	Kritiska behovsområden	24
5	Slutsats och rekommendation	33
6	Appendix	38

SAMMANFATTNING

Sammanfattning

Stockholmsregionen¹ är framstående avseende forskning, innovation och näringsliv inom life science

- SSCi är en viktig spelare i innovationssystemet och bidrar till att stärka relationer och öka samverkan mellan systemets aktörer
- För att kunna fortsätta stödja Stockholmsregionens innovationssystem på bästa sätt behöver SSCi nu en uppdaterad och utökad helhetsförståelse för aktörer och behov

Innovationssystemet i Stockholm är stort och upplevs komplext med många aktörer; systemet är inte som ett pussel med tydliga gränser utan det finns naturliga överlapp; navet i systemet utgörs av universiteten, hälso- och sjukvården och företagen

- Nyckelaktörer i systemet utgörs av: koordinerande aktörer och branschorganisationer, KIs innovationssystem, KTHs innovationssystem, SUs innovationssystem, forskningsinfrastrukturer, co-working hubs och företagsstöd, Region Stockholm och dess innovationsstöd samt finansieringsaktörer

Stockholms innovationssystem inom life science presterar bra och upplevs generellt som välfungerande men det finns områden där Stockholm kan ta lärdom av andra regioners innovationssystem

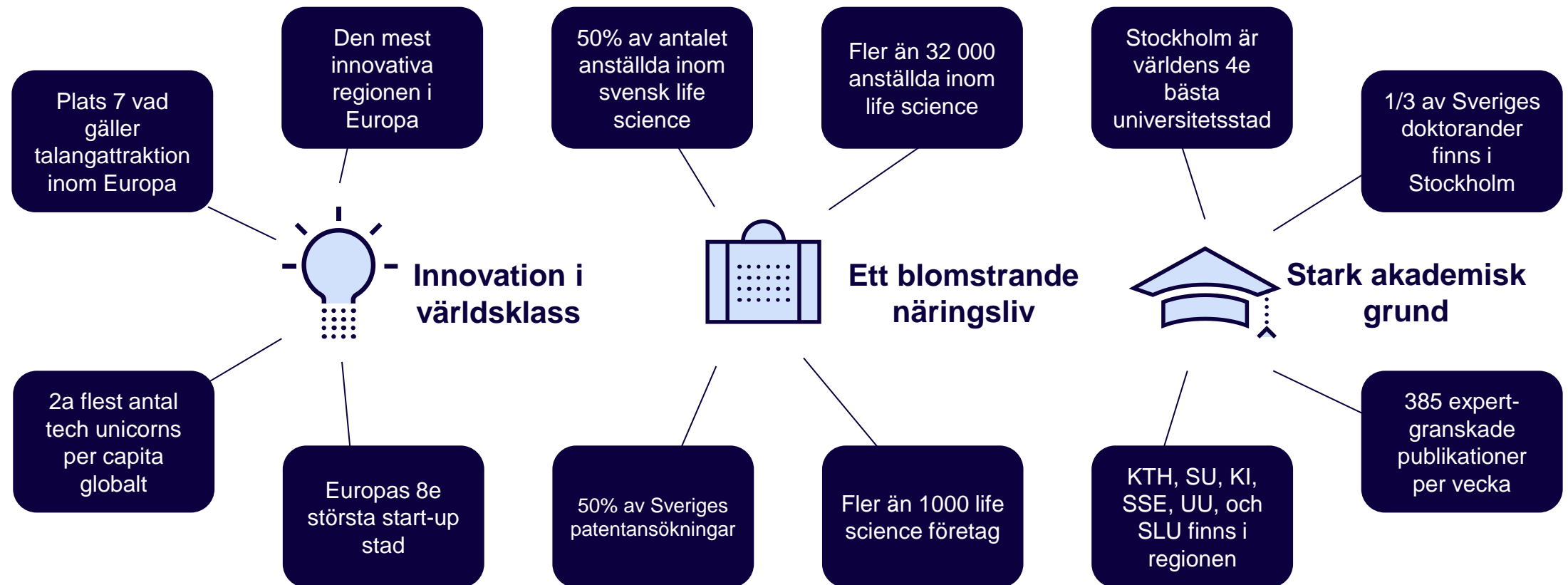
- Ett antal viktiga områden som i dagsläget inte adresseras i tillräcklig utsträckning har kunnat identifieras, kopplade till tre övergripande teman; aktörer och ansvar, nätverkande och erfarenhetsutbyte samt tillgång till kapital, kompetens och faciliteter

Av de identifierade kritiska behovsområdena har ett antal identifierats som särskilt viktiga för SSCi att adressera och bör därför prioriteras. Områden som SSCi inte är lika väl lämpade att adressera, men där stiftelsen kan spela en stödjande roll för andra aktörer i systemet, bör ges andrahandsprioritet

- SSCis stadgar kan ge vägledning kring vilken roll stiftelsen bör ta i att adressera de prioriterade behovsområdena
- Det finns ytterligare kritiska behovsområden som kräver nationell lösning och därmed inte är en *direkt* del av SSCis uppdrag, men där SSCi ändå kan spela en viktig roll

INTRODUKTION OCH BAKGRUNDSBESKRIVNING

Stockholm-Uppsalaregionen är en framstående region avseende forskning, innovation och näringsliv inom life science

► Regionen har stor potential att bli en av världens bästa och mest eftertraktade regioner för innovation inom life science tack vare regionens blomstrande innovationsdrivande näringsliv och starka koppling till akademien

Stockholm Science City (SSCi) är en viktig spelare i Stockholmsregionens¹ innovationssystem och bidrar till att stärka relationer och öka samverkan mellan systemets aktörer

Stockholm Science City (SSCi) är en av **nyckelaktörerna** i Stockholmsregionens innovationssystem för life science och arbetar för att **stärka relationer** och **öka samverkan** mellan systemets aktörer för att stödja utvecklingen av Stockholm som en internationellt attraktiv plats för forskning och företagande

Sedan 2009 har verksamhetens **huvudfokus kretsat kring att utveckla Hagastaden** med omgivning till ett världsledande centrum inom life science genom samverkan med alla de intressenter och aktörer som arbetar med utvecklingen av den nya stadsdelen

År 2007 togs **Vision 2025** fram i en överenskommelse mellan Stockholms stad, Solna stad, Region Stockholm, KI, KTH, SU och näringslivet om att gemensamt satsa på att utveckla Hagastaden till världens främsta inom life science; visionen utgör fortfarande styrdokument för SSCis arbete med Hagastaden

Uppdrag och ändamål

Stiftelsen skall ha till ändamål att främja vetenskaplig undervisning och forskning genom att:

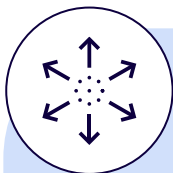
- Verka för att områdena (Norra Djurgården-Frescati, Albano/Kräftriket) i anslutning till Kungliga Tekniska högskolan, Stockholms universitet samt Karolinska Institutet **nyttjas för forsknings- och utvecklingsverksamheter**
- **Förstärka områdenas attraktivitet** så att de gynnar (1) Forsknings- och utvecklingsverksamheter (2) Tillväxten hos befintliga företag och attraherar nya etableringar
- Medverka till att industriella **forsknings- och utvecklingsverksamheter** samt **forskarbostäder och serviceanläggningar** av olika slag etableras i nämnda områden
- Skapa förutsättningar för **tvärvetenskapligt forsknings- och utvecklingssamarbete**
- Stimulera och medverka till **ökad samverkan** mellan universitetet och industrin

För att kunna fortsätta stödja Stockholmsregionens innovationssystem på bästa sätt behöver SSCi nu en uppdaterad och utökad helhetsförståelse för aktörer och behov

Projektbakgrund

Nuläge och behov

- Etableringen av Hagastaden har kommit långt och Stockholmsregionen har idag ett omfattande och dynamiskt innovationssystem inom life science
- Innovationssystemet omfattar aktörer från en mångfald kategorier, privata såväl som offentligt finansierade
- Trots detta, så *uppfattas* det kvarstå behov längs innovationsprocessen som inte adresseras i tillräcklig utsträckning av det kombinerade innovationssystemet i Stockholmsregionen, vilket leder till att idéer inte förverkligas fullt ut eller tillräckligt snabbt till en ny process, produkt eller tjänst på marknaden
- Behoven kan komma från universiteten, läkemedels-, bioteknik-, medicinteknik- och health techbolag, såväl som från privata och offentliga vårdaktörer

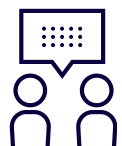
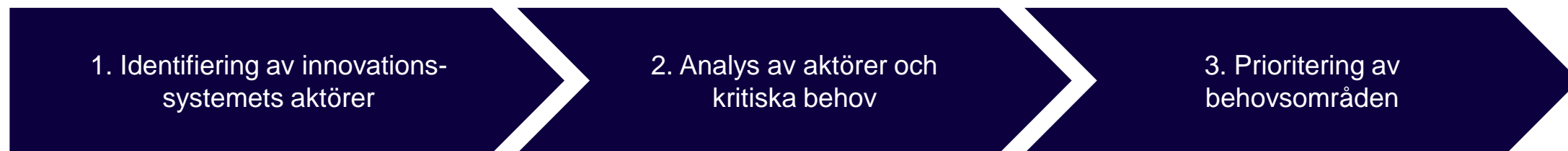

Nyckelfrågeställningar

- I syfte att få en utökad helhetsförståelse för aktörer och behov i Stockholmsregionens innovationssystem inom life science bad SSCi Arthur D. Little genomföra en analys i syfte att besvara följande frågeställningar:
  - Vilka är de olika aktörerna i Stockholmsregionens innovationssystem inom life science?
  - Var i systemet befinner sig aktörerna och vilka olika uppdrag har de?
  - Vilka är de kritiska behov längs innovationsprocessen som inte adresseras i tillräcklig utsträckning i nuläget?
  - Vilka av dessa behov är bäst lämpade att adresseras av SSCi, dvs var kan SSCi göra mest skillnad och vilken roll bör stiftelsen ta?

Projektet har tagit utgångspunkt i en kombination av intervjuer och skrivbordsanalys, där resultat har diskuterats och förankrats med SSCi under arbetets gång

16 externa intervjuer genomförda med representanter från nyckelaktörer och/eller personer med god insikt i Stockholmsregionens innovationssystem inom life science i syfte att 1) kartlägga nyckelaktörer och deras olika uppdrag i innovationssystemet samt att 2) identifiera och validera ev kritiska behovsområden

Skrivbordsanalys som komplement till intervjuerna för att skapa en bättre helhetsförståelse kring systemet och dess aktörer

Två strukturerade arbetsmöten med SSCi för att 1) identifiera intervjupersoner med god insikt i Stockholmsregionens innovationssystem inom life science och 2) diskutera identifierade kritiska behovsområden och prioritera dessa utifrån grad av lämplighet för SSCi att adressera

Projektet har syftat till att ge SSCi en **konkret bedömning av prioriterade behovsområden där stiftelsen kan göra mest skillnad**

16 intressenter från olika delar av innovationssystemet har intervjuats i syfte att skapa en helhetsförståelse kring systemet och kritiska behovsområden

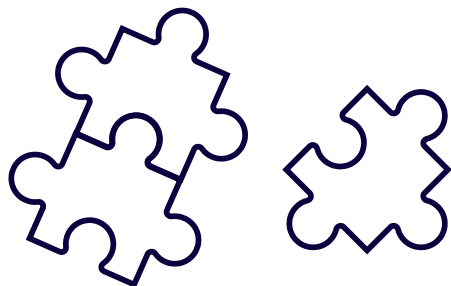
Namn	Organisation	Aktörskategori	Namn	Organisation	Aktörskategori
Karin Dahlman-Wright	KI	Universitet	Fredrik Dahl	Colibri Ventures	Finansiering (privat)
Clara Hellner	Region Stockholm	Innovationsverksamhet hälso- och sjukvården	Mårten Winge	Strike Pharma	Företag
Johan Schuber	MedtechLabs	Forskningsinfrastruktur	Lotta Ljungqvist	Styrelseuppdrag	Företag
Karl Bergman	Elypta	Företag	Mona Wilcke	SU Holding	Universitet
Jonas Jendi	Industrifonden	Finansiering (privat)	Johan Christenson	HealthCap	Finansiering (privat)
Johnny Högberg	Flemingsbergs Science	Koordinerande aktör	Sara Riggare	Uppsala Universitet	Patientperspektiv
Daniel Ågren	Roche	Företag	Margareta Haag	Nätverket mot cancer	Patientperspektiv
Stefan Vlachos	AstraZeneca	Företag	Johan Kördel	Sound Bioventures	Företag

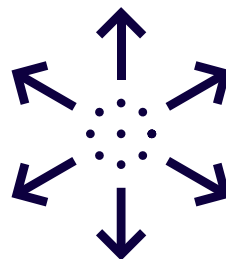
Dessutom har förtydligande intervjuer gjorts med ett flertal representanter från systemet för att säkerställa förståelse kring aktörernas roller och uppdrag

INNOVATIONSSYSTEMETS AKTÖRER

Innovationssystemet i Stockholm är stort och upplevs komplext med många aktörer; systemet är inte som ett pussel med tydliga gränser utan det finns naturliga överlapp

Det finns en **förväntansbild** från många att ett innovationssystem och dess aktörer ska vara uppbyggt som ett **pussel med tydligt avgränsade ansvarsområden** och där alla delar skapar en helhet utan överlapp

Allteftersom att ett innovationssystem växer och mognar skapas dock **naturliga synergier och samverkansytor** mellan aktörer vilket kan ge upphov till överlapp och ibland något otydliga gränser

För intressenter som verkar i systemet kan det då **upplevas som komplext** och **utmanande** att **navigera rätt**

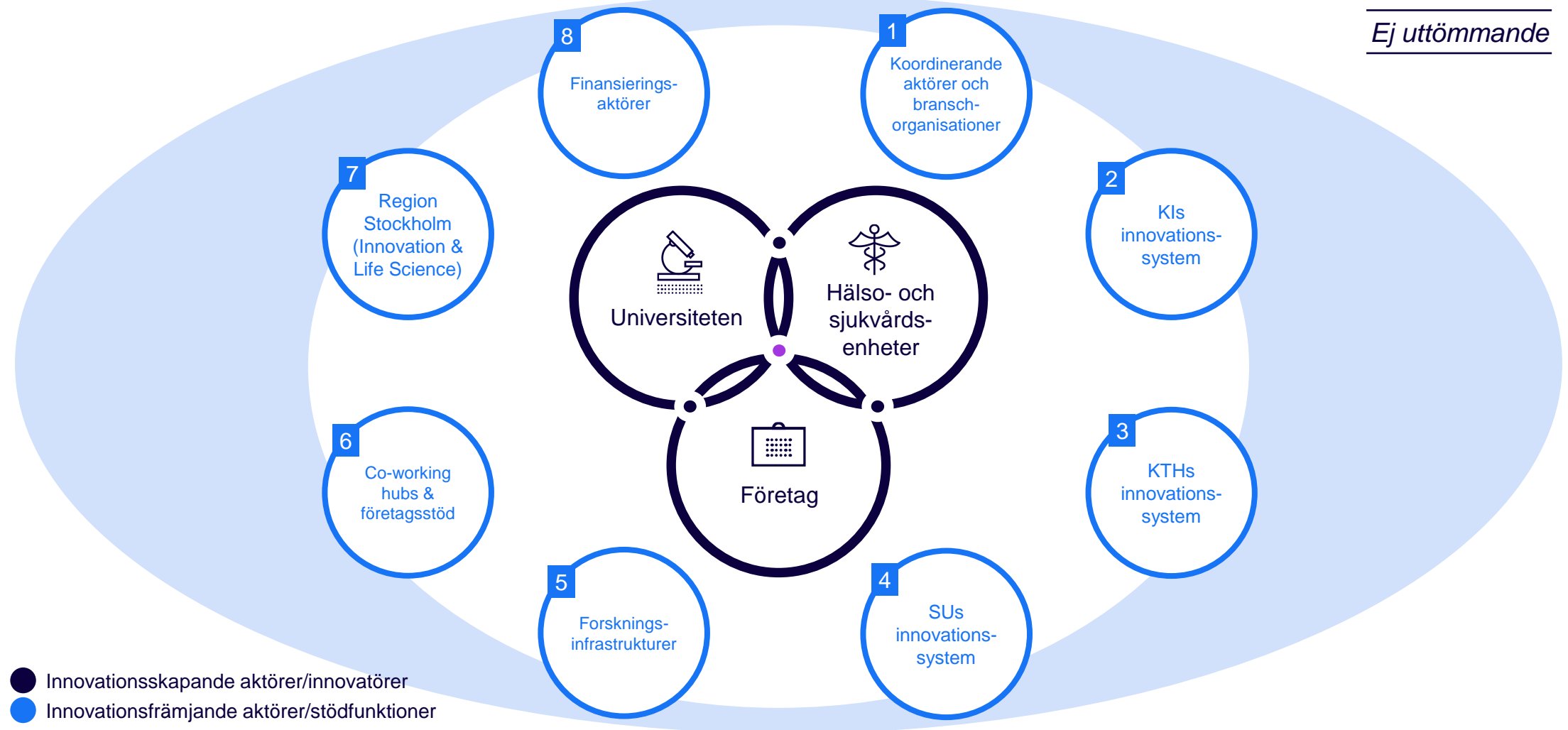
Mogna innovationssystem ställer därför **högre krav på de ingående aktörerna** att **tydliggöra roller och ansvarsfördelning** för systemets intressenter

Koordinerande aktörer i ett moget innovationssystem behöver ta en aktivt kommunikativ roll gentemot systemets intressenter för att skapa tydlighet och möjliggöra ännu bättre samverkan och effektivitet i systemet

Stockholmsregionens innovationssystem inom life science innefattar ett stort nätverk av aktörer där navet utgörs av universiteten, hälso- och sjukvården och företagen

Ej uttömmande

1

Koordinerande aktörer och branschorganisationer bidrar till Stockholmsregionens innovationssystem genom rådgivning, vägledning och möjligheter till nätverkande

Stiftelse **stiftad av KI, KTH, SU, SSE** och ett antal stiftelser. Arbetar för att **stärka relationer och öka samverkan** mellan systemets aktörer för att stödja utvecklingen av Stockholm som en internationellt attraktiv plats för forskning och företagande inom life science

Fokus på **Vision 2025** – utveckling av Hagastaden

Erbjuder **rådgivning, vägledning och möjligheter till nätverkande** via evenemang och seminarium

FLEMINGSBERG
SCIENCE

Stiftelse grundad av bl. a. KI, KTH, Region Stockholm, Botkyrka kommun och Huddinge kommun

Utvecklar Flemingsberg som life science hub

Bedriver **Campus Flemingsberg** där KI och KTH har verksamhet

Stödjer innovatörer genom tillgång till **affärsutvecklingsrådgivning och nätverkande**

Invest Stockholm

Stockholms officiella investeringsfrämjande organ; dotterbolag till Stockholm Business Region som ägs av **Stockholms stad**

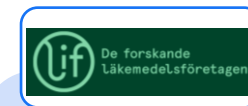
Erbjuder **företagsrådgivning** och **etableringsstöd** i Stockholmsregionen och hjälper bl.a. till med att skapa **kontakt med investerare** och andra praktiska frågor

Nationell **branschorganisation för life science** med över 300 medlemsföretag

Anordnar evenemang och skapar **möjligheter till nätverkande**

Erbjuder även **rådgivning** kring finansiering och affärsutveckling som förmåner till sina medlemsföretag

Nationell **branchorganisation för de forskande läkemedelsföretagen** i Sverige med 90 medlemmar

Arbetar med att stärka den svenska life science-sektorn för att höja **vårdkvalitet** och skapa tillgång till nya behandlingar

Nationell **branschorganisation för medicinteknik** med över 200 medlemsföretag

Erbjuder **medlemsrådgivning** inom bl.a. upphandling, regulatoriska frågor, och juridisk orientering

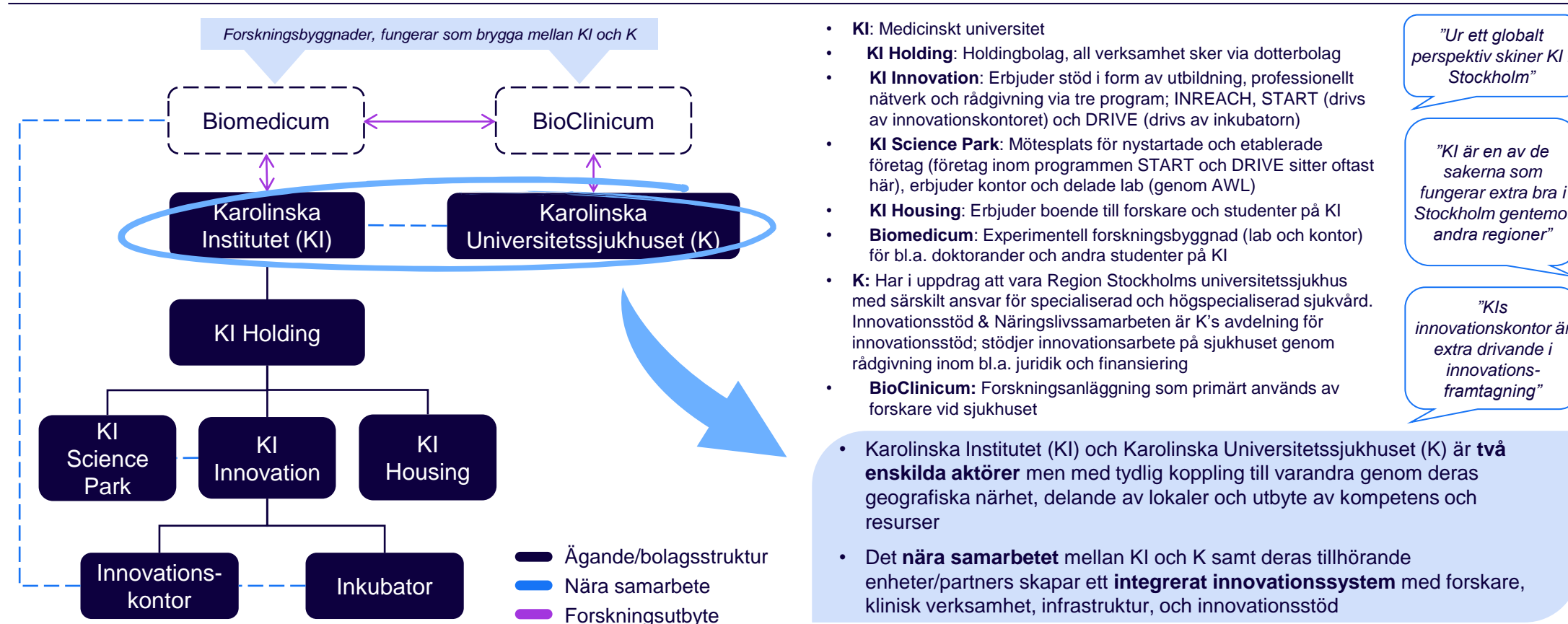

Det finns ytterligare koordinerande aktörer som driver projekt och koordinerar varav vissa har fokus på särskilda branscher/regioner; t.ex. Stockholms Akademiska Forum och Kista Science City

2

En av Stockholmsregionens mest tongivande aktörer inom life science är KIs innovationssystem, som bygger på nära samverkan mellan KI och Karolinska Universitetssjukhuset

KIs innovationssystem

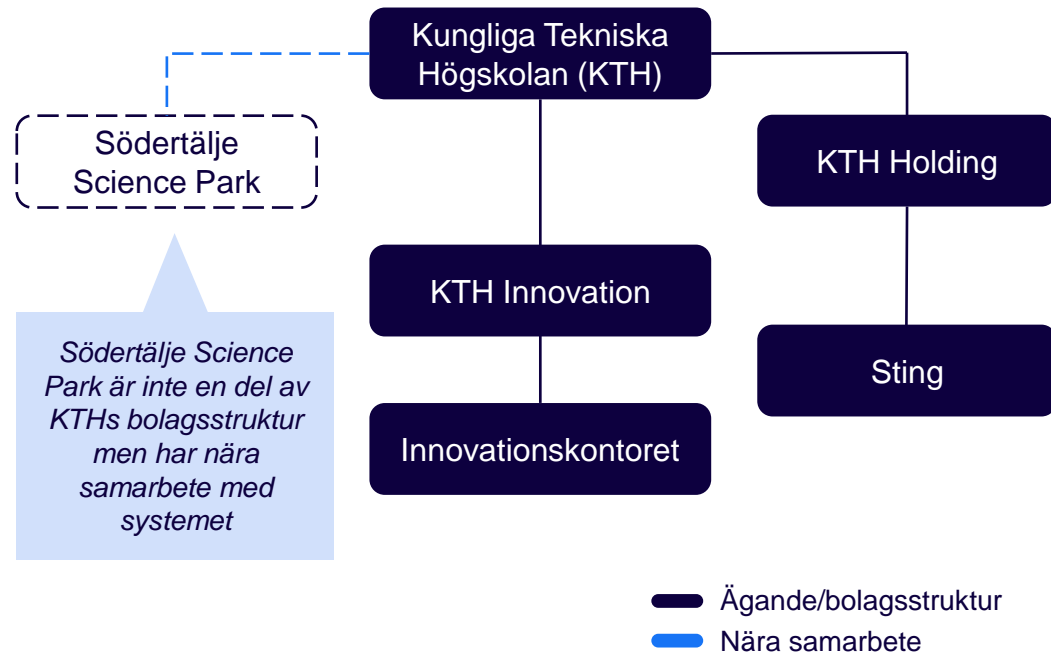

3

KTHs innovationssystem utgör en central del av systemet och bidrar bland annat med stark teknisk kompetens inom life science...

KTHs innovationssystem

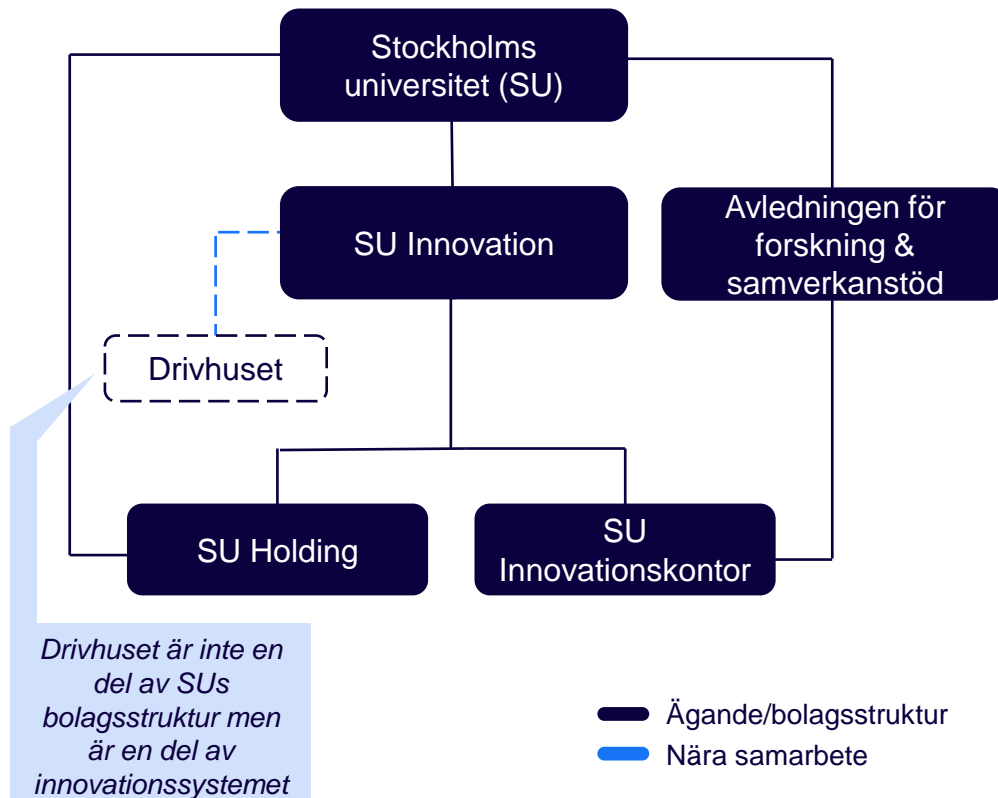

- **KTH:** Tekniskt universitet
- **KTH Holding:** Holdingbolag som förvaltas av KTH och investerar i start-ups knutna till KTH
- **KTH Innovation:** En avdelning inom KTHs stödverksamhet; stöttar forskare, studenter och anställda på KTH med innovationsutveckling; erbjuder affärsutvecklingscoacher och program e.g., förinkubator, mentorsprogrammet
- **Innovationskontoret:** Sammanflätat med KTH Innovations; erbjuder dessutom stöd till innovatörer från andra universitet och stöttar dem i deras innovationsverksamhetsutveckling
- **Södertälje Science Park:** Grundad av KTH, Södertälje kommun, AstraZeneca och Scania; driver projekt som finansieras av EU, Vinnova, Tillväxtverket; fysisk mötesplats med tillgång till rådgivning kring affärsutveckling
- **Sting:** Ägs av KTH Holding och Stiftelsen Electrum; Samarbetspartner till KTH, finansierad av bl.a. Region Stockholm, Vinnova, KTH och Stockholms stad; ca 30% av bolagen kommer från KTH; erbjuder 3 startup-program

4

...medan SUs innovationssystem bidrar med generellt innovations- och samverkansstöd till forskare, doktorander, lärare och studenter

SUs innovationssystem

- **SU:** Universitet med ett antal fakulteter inom de naturvetenskapliga och humanistiska ämnena
- **Avdelningen för forskning & samverkanstöd:** Avdelning vid SU vars syfte är att skapa goda förutsättningar för samarbete och forskning; SUs Innovationskontor tillhör avdelningen
- **SU Innovation:** Samlingsnamn för innovationsstödet inom SU; erbjuder innovationsstöd riktat till forskare, doktorander, lärare och studenter
- **Drivhuset:** Ideell förening som erbjuder affärsutvecklings-/innovationsstöd och utbildningar till studenter i Stockholmsregionen; studenter vid SU Innovation kan få stöd från Drivhuset
- **SU Holding:** SUs holdingbolag, erbjuder innovationsstöd, finansieringsråd och en förinkubator för främst forskare på SU
- **SU Innovationskontor:** Innovationsstöd riktat till studenter, lärare, doktorander och forskare på SU

- SUs innovationssystem bygger på SU Innovation, ett samlingsnamn, där SU Holding och SUs innovationskontor ingår
- SU har en inkubator (SU Inkubator AB) som är vilande sedan ett par år tillbaka, därav förinkubatorn som erbjuds under SU Holding

5

Det finns ett flertal aktörer inom forskningsinfrastruktur, som stödjer innovation inom life science i Stockholmsregionen genom tillgång till kompetens och resurser

Ej uttömmande

SciLifeLab (Campus Solna)

- Grundat av KI, KTH, SU och UU; 25% av användarna kommer från KI, SciLifeLabs Campus Solna ligger på KIs campus
- Erbjuder avancerade laboratorier och teknologi för forskare från universitet och företag inom molekylär biovetenskap

MedTechLabs

- Grundat av KI, KTH och Region Stockholm
- Stödjer och finansierar forskningsprojekt inom medicinteknik och utbildar sjukvårdspersonal inom forskningsresultaten; forskningsprojekten bör därför vara välutvecklade och nära till kliniska studier

Vecura

- Del av Karolinska Centrum för Cellterapi vid Karolinska Universitetssjukhus
- Erbjuder expertis och resurstöd inom regulatoriska frågor, renrumsproduktion och kvalitetsanalyser för forskare från universitet och företag som har blivit antagna till programmet

ANA Futura

- Del av KI; sitter på Campus Flemingsberg
- Tillhandahåller en ledande translationell integrerad forskningsmiljö utrustad för spetsforskning där gränser mellan institutioner och kliniker rivs och forskare från universitet och företag samverkar baserat på gemensamma forskningsprofiler

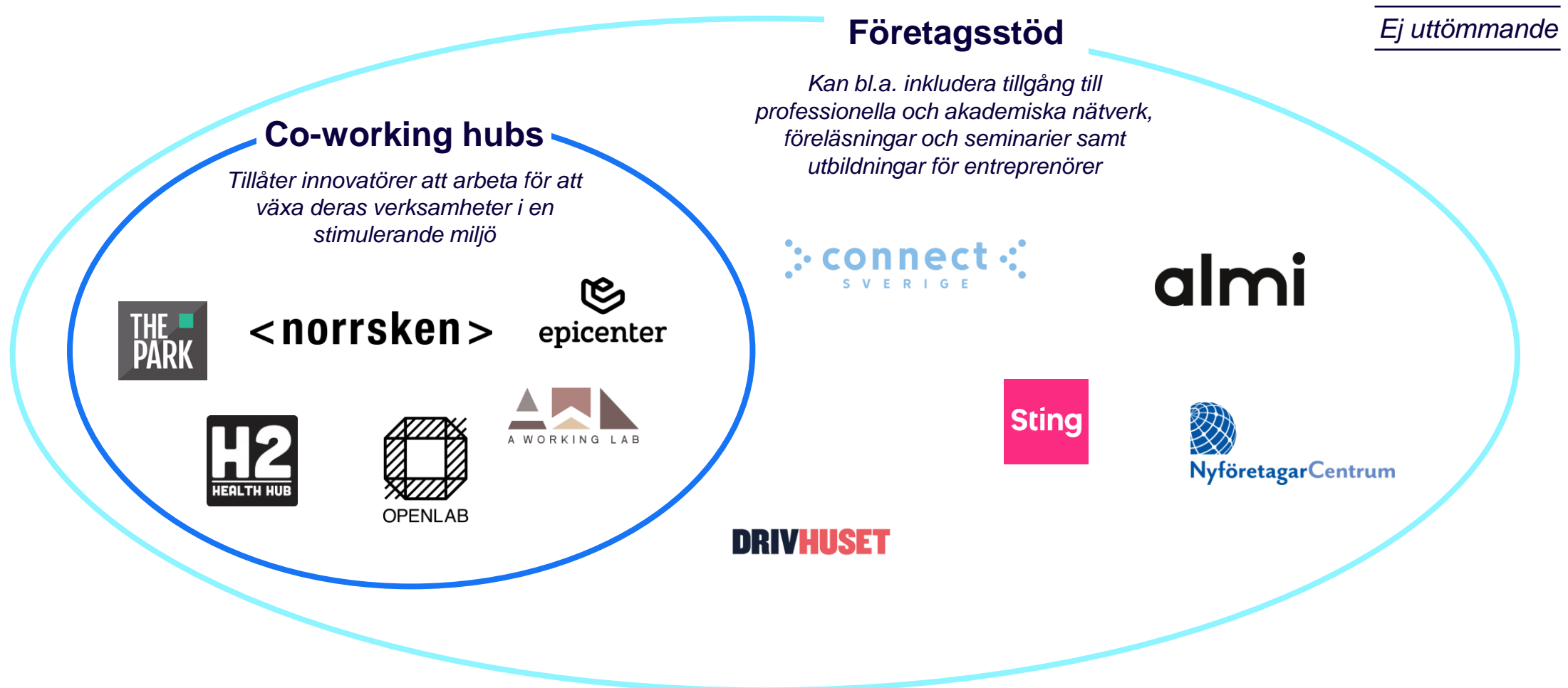
Research Institutes of Sweden (RISE)

- Nationellt, statligt ägt forskningsinstitut med uppdrag att verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse samt bidra till en innovativ utveckling av samhället
- Erbjuder bl.a. testbäddar, forskningsinfrastruktur, utbildningar, event. Genom sitt Pharma Office erbjuds kompetens och infrastruktur inom läkemedelsutveckling

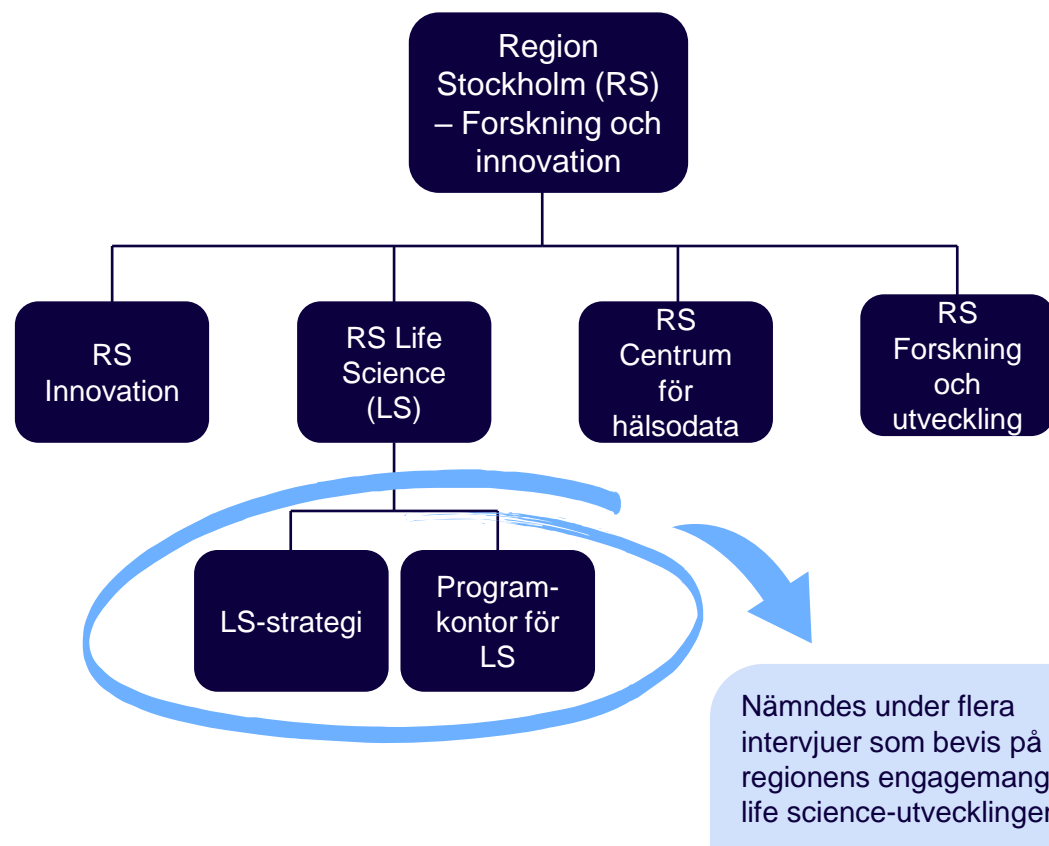
6

Co-working hubs och företagsstödsaktörer ger växande företag tillgång till viktiga resurser som krävs för bolagsutveckling utöver forskningsinfrastrukturer

7

Med sin nyligen framtagna life science-strategi sätter Region Stockholm tydliga mål för regionen som helhet och fungerar som en stark drivkraft för innovationssystemet

- **RS – Forskning och innovation:** avdelning inom Region Stockholm som arbetar främst inom och via fyra områden: Innovation, Life science, Centrum för hälsodata samt Forskning och utveckling
- **RS Innovation:** samlingsnamnet för innovationsaktiviteter inom Stockholms län; erbjuder rådgivning till medborgare och anställda men innovativa idéer; Innovationsfonden ger möjlighet till finansiering för de som är anställda inom Region Stockholm
- **RS Life Science:** ansvarar för life science-strategin och deltar i tre EU-finansierade projekt
- **LS-strategi:** strategi vars mål är att bidra till Stockholms utnämning som en av världens bästa LS- och forsknings-regioner; de fem fokusområdena är: 1) precisionsmedicin, 2) tvärvetenskaplig samverkan, 3) hälso- och sjukvård som är tillgänglig för forskning, 4) hälsodata, 5) attraktiv miljö för life-science företag; till varje område finns en handlingsplan; strategin presenterades i juni 2021
- **Programkontor för LS:** inrättades för att säkerställa ett fungerande innovationsekosystem (nödvändigt för LS-strategin); leds av programkoordinator Martin Tegnér, som tillträdde i juli 2022
- **RS Centrum för hälsodata:** underlättar för forskare att få tillgång till hälsodata samt att vara en samlad plats för hälsodata frågor i regionen
- **RS Forskning och utveckling:** samarbetar med KI, KTH och SU och erbjuder forskningsmedel och stöd till forskare för att främja forskning och utveckling i regionen

8

Innovationssystemet i Stockholmsregionen attraherar dessutom många finansieringsaktörer, både offentliga och privata

Ej uttömmande

Utöver sina individuella uppdrag samarbetar aktörer i innovationssystemet i olika projekt och initiativ som bidrar till utvecklingen av både aktörer inom systemet och systemet i sig (1/2)

Exempel på initiativ och projekt i Stockholmsregionens innovationssystem inom life science

<p>1</p> <p>Frontrunners for Sustainable innovation</p>	<p>Involverade aktörer: KTH, Openlab, Södertälje Science Park och Kista Science City</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt finansierat av Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) med syfte att hjälpa växande företag att utveckla idéer och nå kommersialisering • Detta görs genom att förse företag med nätverk, utvecklingsprogram, kunskap om upphandlingsprocesser, demomiljöer, och samarbete med akademi
<p>2</p> <p>Stockholm Life Tech</p>	<p>Involverade aktörer: Region Stockholm, SSCi, Flemingsberg Science, Akademiska hus, KI (KI, Science Park och universitetssjukhuset)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt finansierat av ERUF vars syfte är att utveckla forsknings- och innovationsinfrastrukturer och göra dessa tillgängliga för företag, öka små och medelstora bolags tillväxt samt öka Stockholmsregionens attraktionskraft
<p>3</p> <p>University Alliance Stockholm Trio</p>	<p>Involverade aktörer: KI, KTH och SU</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Initiativ som startades 2019 för att förstärka samarbetet mellan de tre universiteten • Initiativet har tre övergripande mål: 1) skapa möjlighet att utöka basen för forskning och utbildning, 2) tydliggöra trions ledande akademisk miljö, 3) skapa och koordinera gemensamma funktioner för att säkerställa långvarig möjlighet till samarbete

Utöver sina individuella uppdrag samarbetar aktörer i innovationssystemet i olika projekt och initiativ som bidrar till utvecklingen av både aktörer inom systemet och systemet i sig (2/2)

Exempel på initiativ och projekt i Stockholmsregionens innovationssystem inom life science

4 STHLM Life Scale-Up	Involverade aktörer: Region Stockholm och KI Innovations • Projekt bestående av två delar: 1) utlysning av medel och stöd (t.ex. finansiering och coaching) till SMEs och 2) skapandet av en plattform som koordinerar innovativa samverkansprojekt inom life science • Del 1 avslutades i augusti 2022; fem SMEs fick medel
5 Attraktion Stockholm	Involverade aktörer: Visit Stockholm och Stadsledningskontoret med stöd från andra aktörer (e.g., SSCi) • Projektet pågick under våren 2021, finansierat av Tillväxtverket, med syfte att öka samverkan mellan aktörer som attraherar, skapar och bidrar till internationella akademiska möten i Stockholm genom framtagandet av en målbild och handlingsplan gällande hur akademiska möten i Stockholm ska bidra till innovationssystemet • Projektet är avslutat och en målbild och handlingsplan är framtagna

Avslutat

Utöver life science-relaterade projekt och initiativ finns flera exempel där aktörer i innovationssystemet samarbetar kring andra frågor, t.ex. Viable Cities (KTH, Södertörns högskola, Barkarby Science m.fl.), EDIH Health Data Sweden (SSCi, KTH, KI, SU, Region Stockholm m.fl.), Bikeable City (KTH, Region Stockholm, Barkarby Science m.fl.)

KRITISKA BEHOVSOMRÅDEN

Stockholms innovationssystem inom life science presterar bra och upplevs generellt som välfungerande

Ej uttömmande

Etableringen av Hagastaden som en innovationshub för life science ses som **mycket lyckad** och attraherar talanger och forskningsbolag

"Hagastaden har verkligen lyckats bra i att locka till sig företag"

"SSCi har kommit en bra bit med Hagastaden"

"Det stämmer inte att allting rasar bara för att Astra är borta, vi har tvingats bygga upp något nytt och lyckats väldigt bra med det"

Det finns **många starka innovationsdrivande aktörer** i systemet som ger stöd och ser till att utveckling sker

"Det har skett en otrolig utveckling senaste 10 åren för att innovationssystemet har blivit så kompetent"

"Det finns mycket kompetenta personer här"

"Det är bra att det finns sån koppling mellan innovation och vården"

"SwedenBIO har verkligen lyckats bra med att samla in de mindre bolagen"

"KI och KTH gör bra grejer för systemet"

Det finns **goda möjligheter till finansiering**, både från regionen själv men också externt, delvis tack vare närhet till beslutsfattare

"I Stockholm är man bra på att säkra extern finansiering på grund av närhet till de som fattar beslut kring det"

"Det finns absolut inte brist på kapital i systemet"

"Entreprenörer i Stockholm har det nästan lite för lätt att säkra finansiering och stöd, alla man behöver prata med är ju bara några tunnelbanestationer bort"

► **Merparten** av identifierade kritiska behovsområden **adresseras i någon mån** men det finns utrymme inom **vissa områden** att **utvecklas och bli ännu bättre...**

...där Stockholm kan lära av andra regioners innovationssystem

Ej uttömmande

Andra regioner upplevs vara bättre på marknadsföring och kommunikation, speciellt när det gäller att attrahera internationella bolag och kompetens

"Köpenhamn är bättre på att marknadsföra sitt innovativa landskap"

"Uppsalas innovationssystem fungerar bäst eftersom det inte finns någon konkurrens mellan lärosäten"

"I Göteborg samlar de ihop olika vårdnivåer kopplat till olika diagnoser mycket bättre"

Det upplevs vara tydligare i andra innovationssystem vilken aktör som har ansvar för vad och vart man kan vända sig

"I Göteborg har innovationsplattformen [del av VGR] ansvar för hela regionen och det är bättre"

"Med tanke på att Stockholms system är så komplext borde man presentera aktörerna på ett sätt som är tydligt, likt så som de gör i andra regioner"

"Göteborg har ett bättre innovationssystem för att det är tydligt vem man ska vända sig till angående olika saker"

Det upplevs råda bättre samverkan mellan aktörer i andra system

"Det finns inget hinder att Stockholm ska bli lika bra som Göteborg när det kommer till samverkan, det är bara organiserat på ett annat sätt [...] I Stockholm finns det för stor tillit till samordning, men en gemensam vision räcker inte"

"Det är lite spretigt i Stockholm jämfört med Uppsala"

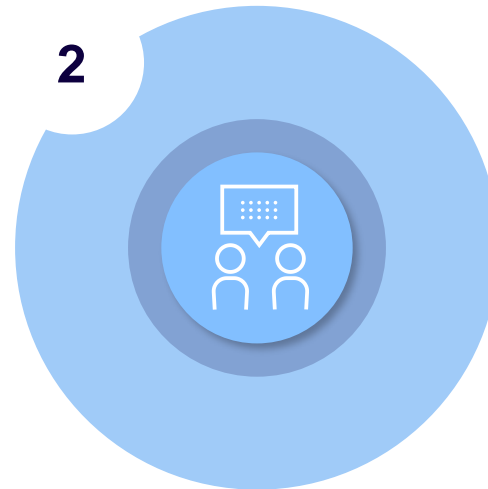
"I Stockholm är man obekvämt kring hur man kan använda projektmedel [...] Stockholm borde lita mer på aktörerna och delegera projektledar-ansvaret till dem"

Ett antal viktiga områden som i dagsläget inte adresseras i tillräcklig utsträckning har kunnat identifieras

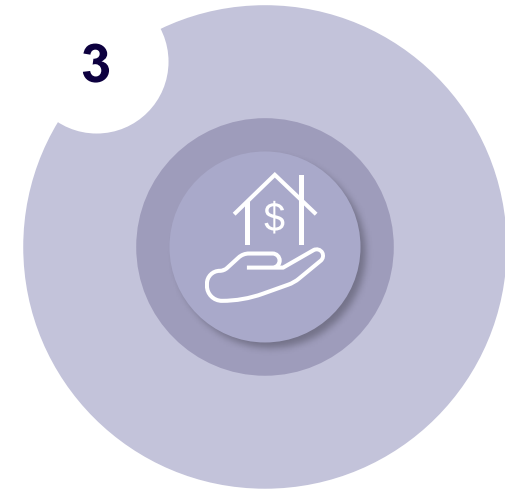
Aktörer och ansvar

- Stockholmsregionens storlek och den stora mängden aktörer gör att innovationssystemet **upplevs komplext och svårnavigerat**
- Det **upplevs saknas en aktör med tydligt helhetsansvar** och det finns behov av **större samverkan**, inte minst mellan de tre universiteten

Nätverkande och erfarenhetsutbyte

- **Avsaknad av globala företag** med forskningsverksamhet samt **svårigheter att attrahera internationell kompetens** till Stockholmsområdet upplevs som viktiga behovsområden
- Det har uttryckts behov av mer riktade forum för **nätverkande** och **erfarenhetsutbyte**

Tillgång till kapital, kompetens och faciliteter

- Förenklad tillgång till **kapital, kompetens och lokaler** är kritiska behov för många av systemets aktörer
- En viktig del i detta är att säkerställa **återinvestering** till Stockholmsregionens innovationssystem i termer av både kompetens och kapital, vilket andra regioner upplevs jobba mer aktivt med

Stockholmsregionens innovationssystem innefattar många aktörer och upplevs därför komplext och svårnavigerat utan en aktör med tydligt helhetsansvar (1/2)

Behovsområde	Problembeskrivning och effekter på systemet	Illustrerande citat
1a Stockholmsregionens innovationssystem upplevs stort och svårnavigerat med många aktörer, det upplevs också otydligt vilken eller vilka aktörer som har helhetsansvar	<ul style="list-style-type: none"> • Innovationssystemets storlek och stor mängd av aktörer nämns i många intervjuer som ett problemområde, dock är det inte systemets storlek i sig som upplevs problematiskt utan snarare det faktum att det saknas en tydlig överblick • Detta göra att systemet upplevs svårnavigerat, speciellt för enskilda entreprenörer och forskare • Vissa intervjupersoner menar till och med att aktörer i systemet "springer åt olika håll" och att det finns behov av att någon aktör tar ett övergripande helhetsansvar för att säkerställa att systemet fungerar mer resurseffektivt 	<p><i>"Folk springer åt olika håll, saker och projekt påbörjas men sedan byts regionledningen och så startas något nytt upp innan man hunnit komma någon vart"</i></p>
1b Det upplevs råda konkurrens och bedrivs otillräcklig samverkan mellan Stockholms tre universitet	<ul style="list-style-type: none"> • Från ett innovationsperspektiv upplevs KI, KTH och SU till viss del konkurrera mot varandra istället för att arbeta tillsammans vilket leder till ineffektivitet i systemet • Det finns t.ex. innovationsenheter på alla tre universitet men det upplevs som otydligt om dessa har olika fokus eller fungerar på olika sätt och ansvarsfördelningen mellan dem ifrågasätts • Som ett jämförande exempel upplevs Uppsalas innovationssystem fungera bättre, bland annat på grund av att det finns ett universitet som utgör utgångspunkt för systemet och ansvarsfördelningen är tydligare 	<p><i>"Uppsala är det system som fungerar absolut bäst, det är ett välsmort maskineri. Där finns ingen konkurrens mellan lärosäten"</i></p>

Stockholmsregionens innovationssystem innefattar många aktörer och upplevs därför komplext och svårnavigerat utan en aktör med tydligt helhetsansvar (2/2)

Behovsområde	Problembeskrivning och effekter på systemet	Illustrerande citat
1c Regionens förmåga att delegera projekt på ett effektivt sätt upplevs bristfällig	<ul style="list-style-type: none"> Jämfört med andra innovationsmogna regioner upplevs Region Stockholm inte tillägna innovationssystemet och dess aktörer tillräcklig projektinvestering, vilket leder till att många projekt istället drivs av regionen själv Intervjupersoner anser att regionen oftare bör lägga ut ansvaret på systemets aktörer och istället vara beredda att avsätta tid och resurser för att ge stöd när det behövs 	<p><i>"Det finns andra regioner som mer mogna och det märks i hur man hanterar vissa saker [...] de är mer effektiva i hur man tilldelar projektledarroller och använder projektmedel"</i></p>
1d Otillräcklig samverkan mellan vården och resten av systemet	<ul style="list-style-type: none"> Trots näringslivets närhet till vården i Stockholm (t.ex. med avseende på det korta fysiska avståndet mellan företag i Hagastaden och Karolinska Universitetssjukhuset) anser intervjupersoner att det råder otillräcklig samverkan mellan näringslivet och vården och att det bör göras "lättare" för näringslivet att komma i kontakt med, och samarbeta med, vården Även om behovsområdet inte är unikt för Stockholmsregionen utan ses som ett nationellt problemområde så krävs regionala insatser för att adressera det 	<p><i>"Samverkan mellan vården och resten av aktörerna... det händer inte."</i></p>

Det finns tydliga behov av utökat kunskapsutbyte och nätverkande mellan aktörer i systemet

Behovsområde	Problembeskrivning och effekter på systemet	Illustrerande citat
2a Stora globala företag med forskningsverksamhet saknas i Stockholmsregionen	<ul style="list-style-type: none"> • Stora internationella bolag lockar kompetens och SME:s till innovationssystemet då mindre och mer omogna aktörer/bolag kan dra nytta av lärdomar från större och mer mogna aktörer • Forskare interagerar med forskare, och informella utbyten av erfarenheter och kunskap försvåras om de stora bolagens forskningsverksamheter inte finns i området 	<p><i>"Göteborg har en klar fördel med AstraZeneca. Om man skulle få hit en betydande forskningsenhet skulle det kunna bidra med bättre möjligheter för t ex KIs forskare att samarbeta direkt mot bolagen och därmed få bättre förståelse för vad som krävs för att lyckas"</i></p>
2b Det upplevs finnas svårigheter i att attrahera internationell kompetens till Stockholmsregionen	<ul style="list-style-type: none"> • Flera intervjupersoner anser att det saknas en tydlig marknadsförings-"pitch" från Regionen/Invest Stockholm där de positiva aspekterna med Stockholm/Sverige lyfts fram i syfte att locka internationell kompetens till Stockholmsområdet • Det finns flera praktiska hinder, t.ex. brist på hyreslägenheter, som försvårar för internationella personer att flytta till Stockholm, och det upplevs saknas stöd inom ramen för innovationssystemet • Effekterna av detta leder till brist på tillgång till kompetens, och skapar sämre förutsättningar för bolag att växa 	<p><i>"Det är en tuff process att få personal att flytta till Stockholm och hitta boende och så. Det skulle vara bra med en sida – såhär enkelt är det att flytta till Stockholm/Sverige – jämfört med London är det ju billigare"</i></p>
2c Det upplevs finnas otillräckligt med riktade forum och kultur för nätverkande	<ul style="list-style-type: none"> • Det upplevs finnas behov av fler riktade tillfällen/forum för nätverkande – både avslappnade (t.ex. AWs) och mer professionella (t.ex. föreläsningar) sammanhang • Hagastaden upplevs sakna caféer, restauranger och barer med möjlighet för <i>naturligt</i> nätverkande vilket gör att personer i systemet inte träffas och samverkar så mycket som de hade kunnat göra • Det uttrycks behov av att få ökad möjlighet att träffa personer i systemet som tillhör samma expertområde/nisch inom life science för att möjliggöra/öka kunskaps- och erfarenhetsutbytet inom det specifika området ("matchmaking") 	<p><i>"Man har inte byggt in så många naturliga mötesplatser i Hagastaden. Alla har dessutom alltid så fullt upp så det finns inte tid för att ses och prata. Man skulle behöva få Hagastaden lite roligare, det ska vara kul att komma dit"</i></p>

Förenklad tillgång till kompetens och lokaler är kritiska behov för många av systemets aktörer...

	Behovsområde	Problembeskrivning och effekter på systemet	Illustrerande citat
3a	Det upplevs finnas råda brist på flexibla och lättillgängliga lokaler	<ul style="list-style-type: none"> • Det upplevs finnas för få (lab-)lokaler som är lättillgängliga, framför allt för mindre bolag som är priskänsliga och kräver större flexibilitet i hyresavtalen • Det uttrycks även frustration kring att KIs lab i Hagastadens står tomma, trots lokal/lab-bristen • I dagsläget behöver bolagen på egen hand föra diskussioner med fastighetsbolagen vilket upplevs som svårt, det saknas stöd från innovationssystemet i dessa förhandlingar 	<p><i>"Lokaler är något jag retar mig på, det är brist på lab-lokaler [...] Här handlar det framförallt om kostnad, det är dyrt och alla vill vara här i Hagastaden men det går ju inte"</i></p>
3b	Stockholmsregionens forskarutbildningar upplevs vara bristfälliga avseende förberedelse för kommersialisering/ industri	<ul style="list-style-type: none"> • Jämfört med andra regioner upplevs Stockholmsregionens forskarutbildningar inte behandla kommersialisering och företagande i tillräckligt hög utsträckning, vilket gör att många av regionens forskare saknar kommersiell/industriell förståelse och intresse, vilket i sin tur hämmar uppkomsten av innovationer i systemet • KIs program i bioentreprenörskap är bra men konceptet behöver utökas/förstärkas och replikeras hos regionens andra universitet 	<p><i>"Man behöver ta med i beräkningen att alla inte kan bli professorer och det borde finnas fler kurser i forskarskolan med fokus på industrin"</i></p>

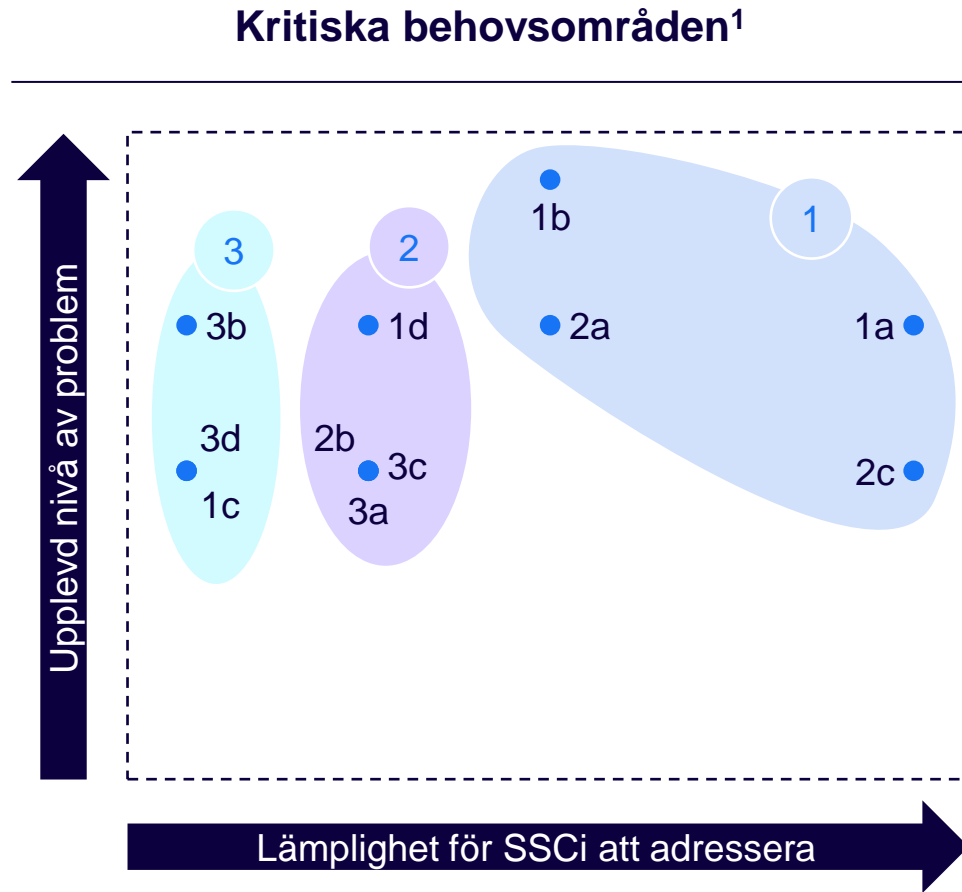
...och att säkerställa återinvestering av kompetens och kapital är viktigt

Behovsområde	Problembeskrivning och effekter på systemet	Illustrerande citat
3c Det finns behov av att säkerställa att entreprenörers kompetens och kapital återinvesteras i systemet efter lyckad exit	<ul style="list-style-type: none"> Innovationssystemet bör säkerställa att rätt förutsättningar finns för att få entreprenörer att vilja investera på nytt i Stockholmsregionen – kan t.ex. faciliteras genom att identifiera nyckelentreprenörer/änglar och exponera dem för möjligheter som matchar deras intresse/expertis Jämfört med Uppsala ses Stockholms innovationssystem som mindre moget i detta avseende där det upplevs att återinvesteringar sker i större utsträckning i Uppsala 	<p><i>"Något som utmärker Uppsala är att framgångsrika entreprenörer går tillbaka in i innovationssystemet som coach eller affärsängel eller båda, och Uppsala är mer moget och har hunnit gå några fler varv än Stockholm"</i></p>
3d Svårigheter för forskare och företag att utnyttja patientprover	<ul style="list-style-type: none"> Det finns tydligt definierad infrastruktur inom Stockholmsregionens sjukhus och kliniker kring insamlandet av patientprover (blod, urin) men det saknas definierade kanaler för att, som forskare eller företag, få tillgång till dessa patientprover Tillgången är ofta relationsbaserad och leder till att företag istället vänder sig till andra regioner och/eller till biobanker utomlands trots att proverna finns insamlade i Stockholmsregionen 	<p><i>"Det finns en tydlig infrastruktur kopplad till insamling av patientprover på sjukhusen men det saknas en tydlig process för att, som forskare eller företag, få tillgång till dessa prover. Just nu är det väldigt relationsbaserat, man får snacka runt. Det borde finnas tydligare kanaler"</i></p>

SLUTSATS OCH REKOMMENDATION

Av de identifierade kritiska behovsområdena har fyra identifierats som särskilt viktiga för SSCi att adressera

- **Fyra behovsområden** har både hög upplevd nivå av problem och är områden där **SSCi kan göra stor skillnad** och bör därför prioriteras, dessa är:

1a	Svårnavigerat system	2a	Avsaknad av globala bolag
1b	Otillräcklig samverkan universitet	2c	Forum för nätverkande

- Det finns ytterligare **tre behovsområden** där SSCi inte kan/bör agera direkt men där **SSCi har möjlighet att påverka och ge stöd till andra aktörer** i systemet för att adressera dem, dessa är:

1d	Otillräcklig samverkan med vården	3a	Brist på flexibla lokaler
2b	Attrahera internationell kompetens	3c	Säkerställa återinvesteringar

- **Tre behovsområden ligger utanför SSCis uppdrag.** Där bör SSCi ta en mer **avvaktande roll**, dessa är:

1c	Bristfällig projektdelegering	3d	Tillgång till patientprover
3b	Forskarutbildningar		

SSCis stadgar (ändamålsklausulen) kan ge vägledning kring vilken roll stiftelsen bör ta i att adressera de prioriterade behovsområdena

Genom att adressera behovsområdena kopplade till avsaknad av globala forsknings- och utvecklingsverksamheter och svårigheter att attrahera internationell kompetens uppfyller SSCi sitt mål kring att förstärka områdenas attraktivitet och möjliggöra för nya etableringar

Adressering av bristen på forum för nätverkande samt otillräcklig samverkan med värden går tydligt i linje med SSCis mål om att skapa förutsättningar för tvärvetenskapligt forsknings- och utvecklingssamarbete vilket handlar om att möjliggöra för samverkan och uppmuntra till kunskapsutbyte

SSCis uppdrag och ändamål

- Verka för att områdena (Norra Djurgården-Frescati, Albano/Kräftriket) i anslutning till Kungliga Tekniska högskolan, Stockholms universitet samt Karolinska Institutet **nyttjas för forsknings- och utvecklingsverksamheter**
- **Förstärka områdenas attraktivitet** så att de gynnar (1) Forsknings- och utvecklingsverksamheter (2) Tillväxten hos befintliga företag och attraherar nya etableringar
- Medverka till att industriella **forsknings- och utvecklingsverksamheter** samt **forskarbostäder och serviceanläggningar** av olika slag etableras i nämnda områden
- Skapa förutsättningar för **tvärvetenskapligt forsknings- och utvecklingssamarbete**
- Stimulera och medverka till **ökad samverkan** mellan universiteten och industrin

Genom att verka för **utökad tillgång till lokaler och lab** samt **möjliggöra för globala företag och internationella talanger att etablera sig i Stockholmsområdet** uppfylls SSCis mål kring att medverka till etablering av forsknings- och utvecklingsverksamheter samt bostäder och serviceanläggningar i området

Att adressera behovsområdena kring att **innovationssystemet är svårnavigerat, upplevd konkurrens mellan universiteten samt behov av utökade möjligheter till nätverkande** uppfyller SSCi sitt mål kring stimulering och medverkande till ökad samverkan, inte bara mellan universitetet och industrin utan bland alla aktörer i systemet

Det finns ytterligare kritiska behovsområden som kräver nationell lösning och därmed inte är en *direkt* del av SSCis uppdrag, men där SSCi ändå kan spela en roll

Patienter involveras inte i tillräcklig utsträckning i framtagning av nya produkter och tjänster, vilket leder till att innovationer inom life science-området inte adresserar patienternas behov. Från patientperspektiv anses detta vara ett globalt problem

Det råder brist på kompetenta företagsledare – det finns många forskare och bra idéer men för få ledare som kan ta idéerna och bolagen till kommersialisering

Det råder brist på kapital avsett för utveckling av den befintliga verksamheten (regionen)

Det råder brist på tillgång till subventionerat expertstöd, aktörer i systemet efterfrågar subventionerat stöd kring juridik, upphandling, kvalitet och regulatoriska frågor

Det finns för få professionella finansiärer med fokus på, och kunskap inom life science, det råder brist på "kompetent kapital"

Trots att behovsområdena kräver nationellt engagemang för att adressera är de viktiga för SSCi att skapa medvetenhet kring; vissa kan dessutom vara relevanta för stiftelsen att aktivt engagera sig i givet deras påverkan på systemet

I första hand bör SSCi fokusera på de behovsområden där stiftelsen kan göra mest skillnad, därutöver övriga prioriterade behovsområden inom stiftelsens uppdrag

Adressera de prioriterade behovsområdena med hög påverkan på systemet där **SSCi kan göra störst skillnad** genom att:

- Bidra till ökad förståelse för systemet och dess aktörer
- Verka för ökad samverkan mellan universiteten
- Möjliggöra för etablering av internationell forskningsverksamhet
- Skapa fler mötesplatser för systemets aktörer

Hantera de behovsområden där SSCi har möjlighet att **göra skillnad**, framför allt genom **stöd och påverkan på andra aktörer i systemet** och därmed bidra till att:

- Underlätta för internationella talanger att bosätta sig i Stockholmsregionen
- Verka för utökad tillgänglighet till lokaler
- Säkerställa återinvestering i innovationssystemet
- Öka samverkan mellan vården och övriga aktörer i systemet

Engagera sig i de övriga **nationellt övergripande kritiska behovsområdena**, framförallt genom att skapa medvetenhet kring dem och agera för positiv påverkan på aktörer med möjlighet att adressera dem

APPENDIX

SSCi bör ta en aktiv roll i hanterandet av tre behovsområden som berör aktörer med relaterade ansvar (1/2)

	Behovsområde	Upplevd nivå av problem	Lämplighet för SSCi att adressera	SSCis roll
1a	Stockholmsregionens innovationssystem upplevs stort och svårnavigerat med många aktörer, det upplevs också otydligt vilken eller vilka aktörer som har helhetsansvar			<ul style="list-style-type: none"> • SSCi adresserar frågan och stöttar regionen i deras lösning av behovsområdet • SSCi stöttar regionen genom att säkerställa förankring av strategin • Strategin ska 1) finnas, 2) vara tillgänglig, 3) bli kommunicerad, 4) ageras på • Regionen kan skapa landing-page med information om systemet och dess aktörer e.g., "Life Science Ecosystem" flik på Regionens hemsida • SSCi har en lärande uppgift, bistå regionen med kunskap om systemet och få regionen att inse att SSCi är en resurs (förutsättning för att SSCi ska kunna verka)
1b	Det upplevs råda konkurrens och bedrivs otillräcklig samverkan mellan Stockholms tre universitet			<ul style="list-style-type: none"> • Det är universitetens fråga att hantera • Stockholm Trio kan vara en lösning, krävs kontinuerlig utveckling av deras samarbete • SSCi kan agera kommunikationskanal – kommunicera universitetens konkreta framsteg i samarbete

= Hög upplevd nivå av problem, kritiskt att adressera

= Låg upplevd nivå av problem, ej kritiskt att adressera

SSCi bör ta en aktiv roll i hanterandet av tre behovsområden som berör aktörer med relaterade ansvar (2/2)

	Behovsområde	Upplevd nivå av problem	Lämplighet för SSCi att adressera	SSCis roll
1c	Regionens förmåga att delegera projekt på ett effektivt sätt upplevs bristfällig			<ul style="list-style-type: none"> Trots den upplevda nivån av problem kan SSCi själva inte adressera detta behovsområde Då behovsområdet beror på regionens förmåga at delegera projekt så borde regionen äga frågan
1d	Otillräcklig samverkan mellan vården och resten av systemet			<ul style="list-style-type: none"> Detta är ett nationellt övergripande problem, men har stor inverkan på systemet och överensstämmer med SSCis uppdrag SSCi kan inte ensamma adressera problemet men har möjlighet att påverka Stockholmsregionen

● = Hög upplevd nivå av problem, kritiskt att adressera

◐ = Låg upplevd nivå av problem, ej kritiskt att adressera

Källa: Intervjuer, Arthur D. Little analys

SSCi kan dela ansvar med andra aktörer i uppfyllandet av två behov vad gäller nätverkande och erfarenhetsutbyte inom Stockholmsregionen

	Behovsområde	Upplevd nivå av problem	Lämplighet för SSCi att adressera	SSCis roll
2a	Stora globala företag med forsknings-verksamhet saknas i Stockholmsregionen			<ul style="list-style-type: none"> Regionen, Invest Stockholm och Business Sweden äger frågan Runda bord-samtal med regionen och andra aktörer: diskutera vad som kan göras med de företag som redan finns i Stockholm (trots brist på FoU verksamhet) SSCi bör inte ha ansvar för arbetet men arbeta med det Börja med lågt hängande frukt – bearbeta bolagen en efter en
2b	Det upplevs finnas svårigheter i att attrahera internationell kompetens till Stockholmsregionen			<ul style="list-style-type: none"> Ansvar ligger hos Stockholms stad, regionen, Invest Stockholm, Business Sweden och Handelskammaren då dessa verksamheter berör dessa typer av frågor SSCi bör bidra med storytelling genom upplysning av lösningar som aktörerna ovan genererar
2c	Det upplevs finnas otillräckligt med forum och kultur för nätverkande			<ul style="list-style-type: none"> SSCi tar en aktiv roll och delar ansvar med fastighetsägarna och universiteten SSCi kan arrangera fler forum och event (vilka beskrevs som uppskattade i intervjuer) samt arrangera event som är nischade till vissa områden så personer med samme intressen och expertis kan mötas

● = Hög upplevd nivå av problem, kritiskt att adressera

◐ = Låg upplevd nivå av problem, ej kritiskt att adressera

Andra aktörer i innovationssystemet bör adressera behov relaterad till kapital, kompetens och faciliteter, men SSCi kan lyfta vikten av behoven (1/2)

	Behovsområde	Upplevd nivå av problem	Lämplighet för SSCi att adressera	SSCi's roll
3a	Det upplevs finnas råda brist på flexibla och lättillgängliga lokaler			<ul style="list-style-type: none"> SSCi äger inte frågan med de bör lyfta vikten av den till fastighetsägarna Har bra samarbete med fastighetsägarna därför bör SSCi medvetandegöra dem
3b	Stockholmsregionens forskarutbildningar upplevs vara bristfälliga avseende förberedelse för kommersialisering/ industri			<ul style="list-style-type: none"> Universiteten äger frågan SSCi bör framföra frågan till Stockholm Trio Stockholm Trios adresserande av frågan bidrar till stärkandet av Stockholm Trio utöver möjlig lösning av behovsområdet
3c	Det finns behov av att säkerställa att entreprenörers kompetens och kapital återinvesteras i systemet efter lyckad exit			<ul style="list-style-type: none"> SSCi bör inte äga denna fråga men kan stå för storytelling genom att lyfta fram success stories om återinvesteringar i regionen i seminarier och nyhetsbrev SSCi kan arrangera ett frukostseminarium på temat "hur säkerställer vi återinvestering?"

● = Hög upplevd nivå av problem, kritiskt att adressera

◐ = Låg upplevd nivå av problem, ej kritiskt att adressera

Andra aktörer i innovationssystemet bör adressera behov relaterad till kapital, kompetens och faciliteter, men SSCi kan lyfta vikten av behoven (2/2)

Behovsområde	Upplevd nivå av problem	Lämplighet för SSCi att adressera	SSCi's roll
3d Svårigheter för forskare och företag att utnyttja patientprover			<ul style="list-style-type: none"> • Inte lämpligt för SSCi att adressera • SSCi kan lyfta frågan och möjligtvis arrangera ett seminarium kring det • Om behovsområdet adresseras bör SSCi kommunicera ut det

● = Hög upplevd nivå av problem, kritiskt att adressera

○ = Låg upplevd nivå av problem, ej kritiskt att adressera

Källa: Intervjuer, Arthur D. Little analys

Arthur D. Little has been at the forefront of innovation since 1886. We are an acknowledged thought leader in linking strategy, innovation and transformation in technology-intensive and converging industries. We navigate our clients through changing business ecosystems to uncover new growth opportunities. We enable our clients to build innovation capabilities and transform their organizations.

Our consultants have strong practical industry experience combined with excellent knowledge of key trends and dynamics. ADL is present in the most important business centers around the world. We are proud to serve most of the Fortune 1000 companies, in addition to other leading firms and public sector organizations.

For further information please visit www.adlittle.com or www.adl.com.

Copyright © Arthur D. Little Luxembourg S.A. 2022.
All rights reserved.

Kontakt:

Dr. Ulrica Sehlstedt

Managing Partner, Global Head of
Healthcare & Life Sciences

+46 708 83 00 39

sehlstedt.ulrica@adlittle.com

ARTHUR LITTLE

THE DIFFERENCE